

Allmänna bestämmelser för köp av varor till yrkesmässig byggverksamhet

Utarbetade av Entreprenörföreningen och Industrins Byggmaterialgrupp.

Begreppsbestämningar

Vid tillämpningen av ABM 92 gäller följande begreppsbestämningar:

Basbelopp: basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Köpesumma: angivet pris exklusive mervärdesskatt för samtliga varor som enligt avtalet skall levereras till ett projekt eller till ett leveransställe.

Anbud

- Om inte annat angetts är anbudsgivaren bunden av sitt anbud under en månad från anbudets avgivande.
- Avviker anbudet i väsentligt avseende från förfrågan, skall detta tydligt anges i anbudet.
- Handling, som ställs till förfogande av den som inforrdar eller avger anbud jämte därvid redovisade idéer och lösningar, får inte av motparten användas annat än i förhållandet mellan anbudsgivaren och anbudsinföraren förrän upphandlingen avslutats, och med den inskränkning som kan följa av särskild rätt enligt lag såsom upphovs- eller patenträtt.

Meddelande mm

- Meddelande till motpart skall ställas till den person eller det tjänsteställe som enligt motparten handlägger ärendet samt innehålla av motparten meddelande beteckning, t ex projekt- eller ordernummer.

Transport och mottagande

- Säljaren skall i god tid före leverans lämna köparen erforderliga uppgifter av betydelse för transport och mottagande av varan. Innehåller leveransen farligt gods enligt lagen (1982:821) om transport av farligt gods skall köparen särskilt informeras om detta.
Då säljaren ombesörjer transport skall köparen utan dröjsmål underrätta säljaren om transporten inte kan genomföras på det sätt som säljaren angett. Underlåter köparen detta ansvarar han för att lokala tillfartsvägar samt förhållandena inom arbetsplatsen medger leverans på av säljaren angivet sätt. I övrigt åligger det säljaren att skaffa sig erforderlig kännedom om förhållanden av betydelse för transportens genomförande.

Ansvar vid försening

- Bedömer part att han kommer att bli försenad med avlämnande eller mottagande av varan, skall han inom skälig tid underrätta motparten och därvid ange när avlämnande eller mottagande kan ske. Vill motparten inte godta förseningen skall han inom skälig tid efter aviseringen meddela den försenade parten detta; i annat fall får han inte häva köpet om det fullgörs inom den tid som angetts.
- Om annat inte föreskrivits i övriga avtalshandlingar, gäller följande.
Säljaren skall för varje påbörjad vecka varmed han överskrider avtalad tidpunkt för varans avlämnande utge vite med 2%. Vitet skall beräknas på köpesumman, då alla varor som köpet omfattar skall levereras samtidigt. Utgör eller tillhör försenad vara avtalad delleverans, skall vitet beräknas på den del av köpesumman som belöper på denna delleverans. I annat fall, exempelvis vid avrop mot årsavtal/ramavtal, skall vitet beräknas på den försenade leveransen.
Förseningsvite enligt andra stycket skall utgå med minst 1.000 kr och högst 20% av köpesumman.
- Vid försening med mottagande av varan skall köparen ersätta de kostnader som därigenom uppkommer för säljaren. Ersättning enligt första stycket skall sammanlagt inte överstiga 20% av köpesumman.

- Utöver vad som föreskrivits i punkterna 7 och 8 har part inte rätt till ersättning för skada vid försening i annat fall än vid hävning enligt punkt 12.
- Part får häva köpet avseende en vara som inte har avlämnats eller mottagits i rätt tid om förseningen är av väsentlig betydelse för honom och motparten insett eller borde ha insett detta.
Avser förseningen en vara som skall tillverkas eller skaffas särskilt för köparen efter dennes anvisningar eller önskemål och kan säljaren inte utan väsentligt förlust tillgodogöra sig varan på annat sätt, får köparen häva köpet endast om han dessutom får försenad vara levererad från annan än säljaren före den nya leveranstidpunkt som denne enligt punkt 6. Underlåter säljaren att avisera förseningen eller fullgörs inte leveransen inom den tid som angetts vid aviseringen, får köparen dock häva köpet enligt vad som angetts i första stycket.
- Om försenad vara står i sådant samband med redan levererad vara, eller vara som skall levereras senare, att det skulle medföra betydande olägenhet för den hävningsberättigade parten att delvis stå kvar vid köpet, får köpet hävas i sin helhet.
- Häver part köpet vid försening, har han rätt till ersättning för den skada som uppkommit efter hävningen. Skadeståndet inklusive ersättning enligt punkt 7 eller 8 skall sammanlagt inte överstiga köpesumman.

Mottagningskontroll

- Följesedel skall åtfölja varan.
- När varan överlämnats till köparen skall han göra en avstämning mot följesedel samt kontrollera varan avseende utifrån synliga fel.
- Då varan avemballeras eller i annat fall innan varan monterats skall mottagningskontrollen fullföljas med efter varans art anpassad omsorg.

Reklamation

- Köparen får inte åberopa att varan är felaktig om han inte inom nedan angivna tidsfrister lämnar säljaren meddelande om felet (reklamation).
Fel, som märkts eller borde ha märkts när varan överlämnades till köparen, skall reklameras inom en vecka därefter och innan varan monteras. Om felet kan antas ha uppkommit under transport och varan kvitteras på särskild fraktsedel, skall felet dessutom omedelbart anmälas till fraktföraren.
I annat fall skall fel reklameras inom skälig tid efter det att felet märkts eller borde märkts eller annars kommit till köparens kännedom genom reklamation från annan.

Säljarens ansvar för fel

- Om annat inte föreskrivits i övriga avtalshandlingar, ansvarar säljaren för fel i varan som framträder inom två år från varans avlämnande. Har varan levererats till ett projekt för vilket slutbesiktning skall ske, räknas angiven tid från den dag projektet blivit godkänt.
Säljaren är inte ansvarig enligt första stycket om han gör sannolikt att felet beror på en olyckshändelse eller därmed jämförlig händelse eller på bristfällig lagring, hantering eller montering av varan eller på annat förhållande som kan hänföras till köparen.
- För fel i varan som framträder efter den i punkt 17 angivna tiden ansvarar säljaren endast om felet är väsentligt och visas ha sin grund i vårdslöshet på säljarens sida. För angivna ansvar gäller i lag föreskriven allmän preskriptionstid. Har varan levererats till en entreprenad, räknas preskriptionstiden från den dag entreprenaden blivit godkänd.

19. Säljaren skall utan dröjsmål efter reklamation, utan kostnad för köparen, avhjälpa felet eller företa omleverans.
20. Underlåter säljaren att avhjälpa fel eller företa omleverans, har köparen efter meddelande till säljaren rätt till ersättning för skäliga kostnader för att själv avhjälpa felet eller rätt till prisavdrag som svarar mot felet.
21. Om avhjälpan eller omleverans inte kommer ifråga eller inte sker inom skälig tid efter reklamationen, får köparen häva köpet såvitt gäller felaktig vara, om felet är av väsentlig betydelse för köparen och säljaren insett eller borde ha insett detta.

Häver köparen beträffande en felaktig vara, får han samtidigt häva köpet avseende tidigare eller senare leveranser, om han på grund av sammanhanget mellan dem skulle ha betydande olägenhet av att stå fast vid köpet beträffande dessa leveranser.

22. Ansvarar säljaren för fel i varan, är han även skyldig ersätta skada, som uppkommer genom felet.
- Säljarens ersättningsskyldighet enligt denna punkt är begränsad till 15% av köpesumman, eller det högre belopp som omfattas av säljarens ansvarsförsäkring jämte förekommande självrisk. Denna begränsning gäller inte kostnader för lokalisering av felet, kostnader för åtkomst och montering av reparerad eller utbytt vara samt kostnader som uppkommit genom reparationen eller utbytet.
- För skada till följd av avbrott eller störning i industriell produktion eller i betydande kommersiell verksamhet avseende upplåtelse av lokaler utgår ersättning endast om skadan visas ha sin grund i grov vårdslöshet på säljarens sida.
- Säljaren är inte ersättningsskyldig enligt denna punkt, om han kan visa att det förelegat ett sådant hinder att avlämna felfri vara som avses i punkt 33 och säljaren meddelar köparen detta enligt vad som anges i punkt 34.

Ansvar för omhändertagen vara o dyl

23. Part ansvarar för skada, som på grund av underlåten eller bristfällig vård från hans sida uppkommer på material, vara eller hjälpmedel som motparten tillhandahåller honom, om han inte kan visa att skadan uppkommit utan hans vållande.

Försäkring

24. Om annat inte föreskrivits i övriga avtalshandlingar beträffande säljarens försäkring, gäller följande.
- Säljaren skall under den tid som anges i punkt 17 ha sedvanlig ansvarsförsäkring som omfattar skador till följd av fel i varan.
- Försäkringsbeloppet skall vara lägst fem (5) miljoner kronor och självrisken får vara högst ett basbelopp.
- Säljaren skall på köparens begäran tillstålla köparen bevis om att avtalad försäkring finns. Om säljaren underlåter detta, får köparen på säljarens bekostnad själv teckna försäkring som ger motsvarande försäkringsskydd.
- Vid skada åligger det säljaren att utnyttja avtalad försäkring.

Befarat avtalsbrott

25. Uppkommer efter köpet skälig anledning anta, att part inte kommer att fullgöra en väsentlig del av avtalet, får motparten för sin del inställa fullgörelse och hålla inne sin prestation samt kräva att godtagbar säkerhet ställs för avtalets rätta fullgörande.
- Om säkerhet inte ställs utan dröjsmål, får part som krävt säkerhet häva köpet såvitt avser den del som inte fullgjorts.
- Part får inte häva köpet utan att först kräva säkerhet, om motparten försätts i konkurs eller annars till följd av obestånd inte kan förväntas fullgöra sina förpliktelser enligt avtalet.
- Häver köparen in fråga om en delleverans, får han samtidigt häva in fråga om tidigare eller senare leveranser om han på grund av sammanhanget mellan dem skulle ha betydande olägenhet att stå fast vid köpet beträffande dessa leveranser.

Pris

26. Köparen skall utöver avtalat pris utge mervärdesskatt enligt lag.
27. Fast pris utan indexreglering skall ändras med hänsyn till kostnadsändring på grund av offentlig myndighets åtgärd om kostnadsändringen varit oförutsebar och väsentligt påverkar köpesumman.

Betalning och preskription

28. För säljarens fordringar avseende vara som levererats till en entreprenad gäller en preskriptionstid om fyra månader räknat från entreprenadens godkännande. Säljaren har dock rätt till betalning i den mån köparen har rätt till betalning av sin beställare.
- Om säljaren kan visa att han inte kände till eller borde känna till sin fordran, räknas preskriptionstiden från den tidpunkt då han först bort ha sådan vetskap. Preskriptionstiden skall dock aldrig vara längre än tio år räknat från entreprenadens godkännande.
- Efter preskriptionsavbrott gäller en ny preskriptionstid om tio år.
- I övrigt gäller preskriptionslagen.
29. Faktura skall betalas inom 30 dagar efter mottagandet.
30. Erläggas inte betalning i rätt tid, skall dröjsmålsräntan utgå med den procentsats som följer av den räntelag som gällde vid avtalets ingående. På belopp som köparen innehållit med stöd av punkt 31 räknas dröjsmålsränta från den dag betalning rätteligen skulle ha erlagts.
31. Har köparen krav mot säljaren på grund av köpet, får köparen hålla inne så mycket av betalningen som motsvarar kravet.
32. Betalning innebär inte godkännande av varan.

Befrielsegrunder

33. Part har rätt till förlängning av leveranstiden om köpets fullgörande hindras till följd av omständighet på motpartens sida eller till följd av omständighet utanför partens kontroll såsom arbetskonflikt, krig, myndighets beslut, omfattande driftstörningar hos parten eller underleverantör eller annat av parten icke vållat förhållande, som han inte bort räkna med och vars följder han inte rimligen kunnat undanröja.
34. För rätt till förlängning av leveranstiden krävs att part utan dröjsmål underrättar motparten om att befrielsegrundande omständighet inträffat.
35. Kan köpet inte fullgöras inom rimlig tid till följd av omständigheter enligt punkt 33, får part häva köpet till den del dess fullgörande hindras.
- Vid hävning enligt första stycket får ytterligare påföljd göras gällande i förhållande till motparten endast om denna orsakat förseningen.

Avbeställning

36. Köparen har rätt att avbeställa icke levererad vara, när köparen avtalsenligt har hävt kontraktet med sin beställare.
- Vid avbeställning enligt första stycket skall köparen ersätta säljarens kostnader för avbeställd vara, om säljaren inte kan få ersättning härför genom försäljning till annan eller på annat sätt.

Produktsäkerhet

37. Säljaren ansvarar i förhållande till köparen för kostnader till följd av åläggande som köparen meddelas enligt produkt säkerhetslagen (1988:1604) om åläggandet har sin grund i egenskaper hos vara som köpet omfattar.

Twist

38. Twister i anledning av köpet skall avgöras genom skiljedom enligt lagen (1929:145) om skiljemän och med tillämpning av svensk nationell rätt. Skiljeförfarandet skall äga rum i Sverige. Part får dock vid laga domstol eller myndighet väcka talan beträffande ostridig och förfallen fordran samt beträffande annan fordran vars kapitalbelopp understiger fyra basbelopp.